

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 4

ZBIÓR RĘKOPISÓW BIBLIOTEKI BAWOROWSKICH

Dział 1

1547. Listy pisane do Wiktora hr. Baworowskiego z lat 1835-1893.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

XLIX

Річк 1-5

Lelewel Joachim

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім.
В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

9 см.

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД 4 (Бав.)

ОПИС 1

ОД. ЗБ. 1547/XLIX

1

Hofes Präsidium!

Das Geachtigste beauftraget
seine Bibliothek zusammenzubringen,
und hat zu diesem Ende mehrere
gelehrte Leseanstalten an sich
gebunden, welche gegenwärtig in
Lemberg sich befinden. —

Man möge diese Fortwähnung der
wissenschaftlichen Leseanstalten in einer
systematischen Ordnung zu bringen,
und aus denselben eine wissenschaftli-
che Ganze zu schaffen, bedarf es
nicht in diesem Geschäftes auch
seiner Hand, welche Geachtigsten
in der Person des bekannten Alt-
Herrn Joseph von Gumpel Libler
Herrn an der Lyzealbibliothek
in Warschau Joachim Letewel
zu finden sich beauftraget. —

Die oben denselben in Brüssel
sich befindet, bittet das Geachtigste

Seiner Präsidium verordnen, ihm
die Einwilligung einzuräumen,
den genannten Altkanzler Joseph
Joachim Seivel zu dem obangeführten
den Zweck auf Lemberg einzunehmen,
und dortan beifolgende Ordnung
der aufgeführten Lintersammlungen
und Erhebung der Linterskata
sog. in monatlichen Auf
tritt in Lemberg zu besorgen.

1857 7.

X

Ch. L. 6

Hofl. Rathschreiberei -

Præsidium

in Lemberg

Graf Viktor Baronski

Bitte Ihres Ordern
Ihnen mitgeschickten Liefer-
verbindungen zu einem Libell
Hof, der Oberstleutnant
Joachim Letewel von
Brüssel nach Lemberg in
Laden zu schicken, und auch
von einem monatlichen
Aufsatz alle seine zu
sammeln. —

Pranowny i exiguodny Liomku.

Na pierwsze zgłoszenie się Wasze listem Bielowskiego niezwłocznie odpowiedziałem. Szczęściem że niebaczając na jinne wielorakie względy, złożyłem się, dostatecznie wickiem i nicmoca, abyście o mnie zapomnieli. Nieprzystając na tym w ponownym zgłoszeniu się, powodowani zyczliwością, wyuczuję, upewnieniam, że w trudzie do jakiego mnie powołujecie, wypoczynek i naleśi mogę, pozwólcie mi powiedzieć, że podejmując obowiązek, sam z siebie wypoczyntku miećbym niemógł, a gdy ze zbiorłkiem, jakim mem się obarczył, sam rady sobie dać nie mogę, wątpię muszę, abym zawiaćowstwu ogromnego sprostał.

P. Bielowski przypomina dawne projekta krótkiego pobytu capli przejazdki przez Lwow. Niepodobna pisać co do tego pobudzi: byłbym w owczas z odwiedzin korzystał, wedle możebności w Archiwach porzukiwał. Ale to było temu lat trzydzieści, a po tylu leciech jinne dziś okoliczności, jinne me potrzebie.

Ostatem się tu w Bruzelli od roku 1832 lat wiele i wiele z tego lat ubiegło, w których to swoich to francuzów wielorakie zabieggi niczłotaly wyjednac, bym choć na chwile, mógł w sąsiedztwo zajrzeć. Czynili to sami z siebie, odemnie polecenia nie mieli; wzbraniać nie mogłem; wszakże trzeba było aby się przeswiadczyli.

Niewątpię, aby Przes Gotuchowski, na zażądanie Wasze nie miał chętnie popierać uzyskanie zezwolenia z Wiednia na me przejazdki: wątpię tylko aby najszczerze wstawienie się

Jeego pomysly strzymajto skutek.

Zyci mizry swymi, reszte dni zywota spedzic na ziemi ojczyz-
stey, sred zyceliwych rodzin rodakow, jest pewnie jedno z tych upra-
gnien, ktore przy jennym t, sknie przejmują uczucia.

Przeszedlszy różne koleje, o zmianie ptozerna mego myslec nie
moge; obaczyc winowcom aby niepowiedzialno kiedy. Na swego
interesu, Na dogodzenia swemu sercu, zaprzeczyl sobie, wy part sie
siebie.

Po tylu przygodach w zachmurzonej dobie, w mym wieku, trudno
sie twzric nieprzewidziankami. Byc moze. Los odmowit mi
ostatniego własnym powietrzem wetchnienia. Manchester Eu-
thanasji nadzrost na czas mite przyniosł rozmyslania.

Odpis niniejszy opoznitem niemi, bo nie bez namyslu, nie bez wstru-
szenia; przyszlo mi te przyjetwsze wyrazy kreslic. Cieciej
Panii wierzyc, ze dusza, i sercem jestem z Wami; gdziekolwiek
wyosobniony, zawsze z Wami; przyjm rowne dziejci za pa-
mieć; najgorętsze zyczenia, aby Wasze usilności, świetne
naukowe zaktainy, rosty, nalazty w powodzeniu bezpieczeni-
stwu, a przyniosly pożądanu owoc.

Czesć Wam excigony domku, braterskie pozdrowienia i stuzby

Bruxella

Lelewel

C. kwietnia 1858

P. Bielowski zapewne w tych dniach otrzyma list.

Drogi i szanowny Siemku

Na pierwsze zgłoszenie się Wasze listem Bielowskiego, niezmiernie odpowiedziałem. Sadziłem że niebaczając na inne wielorakie względy, złożyłem się dostatecznie wielkiem i niemocą, abyscie o mnie zapomnieli. Nie przestając na tem, w ponowionym zgłoszeniu się, powodowani zycelliwością, wykrytymi upewnieniami, że w trudzie do jakiegoś mnie powołujecie, wyprocynek naleśi moget, pozwolcie mi powiedzieć, że podcymując obowiązki, sam z siebie wyprocyнку miecbym niemogł: a gdy ze zbiórkiem jakimem się obarczył, sam rady sobie dać nie moget, wątpię muszę, abym zawiadomstwu ogromnego sprostat.

P. Bielowski przypomina dawne projekta krótkiego pobytu, tu czyli przejazdu przez Lwow. Niepodobna pisać, co do tego pobudzało: bytbym w owas i odwiedzin korzystać, wedle mozebnosci w Archiwach poszukiwał. Ale to byto temu lat trzydziści, a po tylu lccich jinne dzie oholierności jinne me potozenie.

Ostatem się, tu w Bruxelli od roku 1832 lat wiele i wiele z tego lat ubiegto, w których, to swoich to francuzow wielorakie zabiegi niędotaty wyjeńać, bym choi na chwile, mogł w sąsiedztwo zajrzeć. Czynili to sami z siebie, ode mnie polecenia nie mieli; wzbraniać niemogłem; wszak, że trzeba byto aby się, przeciawczyli.

Nie wątpię, aby Prezes Gotuchowski, na ządanie Wasze niemiął chętnie popierać utyskanie zewolenia z Włoc. Dnia, na me przejazdu: wątpię, tylko aby najszerwsze wstawienie się, jego pomyslny otrzymato skutek.

Życie między swymi, reszta dni żywota spędzić na ziemi ojców.
Tęś wśród zycielowych rodzin rodaków, jest to pewnie jedno z
tych upragnień, które przed jinnymi tęsknie przejmują
uczucia.

Przeszkody różne koleje, o zmianie potozenia mego myśleć
nie mogę; obaczyć winieniem aby niepowiedziano kiedy:
dla swego interesu, dla dogodzenia swemu sercu, zaprzeczyle
sobie, wypart się siebie.

Po tylu przygodach w zachmurzonej sobie, w mym wieku,
trudno się tudzić nieprzewidziankami. Być może! los
odmówił mi ostatniego własnym powietrzem odetchnienia.
Manchester Luthanasji narodził na czas miłe przyność
rozmyślenia.

Odpis niniejszy opóźnitem nieco, bo nie bez namyśtu, nie
bez wzruszenia, przysłało mi te przytulne wyrazy kre-
slic. Ockiey Janie wierzyć że duszą, i sercem jestem z Wa-
mi; gorzchołowich wyosobniony, zawsze z Wami: przypin
szewne dzięki za pamięć; naggorsze zyczenia, aby Wasze
usilności, świetne naukowe zakłady, rosły, natasy w powo-
dzeniu bezpieczeństwa, a przyniosły pożądany owoc.

Cześć Wam excigodny siombku; braterskie pozdrowienia i
szczęśliwe
Kawcella
C. Kwietnia 1858
Lelwel

P. Bielowski zapewne w tych dniach otrzyma list.

8/7 1861

5

Kopia listu Doachimna Selerela do Józefa Latuskiego.

Stranowny Generale!

Proszę aby się do Was zgłosić. Albowiem mam przed sobą widok Ironicy z piórnem Waszym, które opublikowane zostało przed laty między innymi: Ironicy imię i stan anane mi były, nim ich litografowany widok otrzymałem.

Chciał do wód jezdować, miałbym prawo zarządzić adwocia Waszego: gdyby się zarządzić godziło. Do wierzenia prozy stuxa tam młodzieńcze wity, exequie i dołnowi, do zarządzić.

Pragnąłbym zapewne ze Swobodnik Dzienników dostrzec, że ciągle ptaszki ze swych kłaki wiewiat wyprzedzacie. Do mnie nie pomnę jak doleciał ten, co o urzędności i herbach, lesowej wile wojaków nawyżch szczebiotał. Ubarwił mnie mocno. Spominacie o artykułach w Gazecie. Szczęśliwie tu nie widujemy, nie mamy.

Do przyjaciół smych liście: Paworowickiego, Potowickiego, Bielowickiego, na mnie ta, starych. Widujemy ich, chciejcie ich stać pamięci mnie polecić. Testnie, bardzo testnie, że Bielowicki dotąd nie zdobył się na ukoniecznienie wydania kroniki.

Przeważa w traktowie, pewnie stranowny Ziomku, widujemy Kyzmunta Helceła, pokornie, plementujcie go słemnie i polećcie Dobrej tego pamięci: choć pewnie mnie nie zapomnia.

Najmniejszą opanieję kwiecień 1845 Voltaira - complice du partage de la Pologne: w pierwszych latach tułaczki naszej, wywata tu była w Brukseli mata kwiecień o wity, salinowici Voltaira dla naszej starszej Kaciny poproszitej. Mam ją gdzieś w myjku abiorze zataczona.

Przedem Wasz Dziurki, mówiono że wiekował kromka chleba i sera, obracając swe dochody na gromadzenie biblioteki. Miał on jakichśkolwiek dochody z Gartzna. Ja na wesele ekonomiki nie zakładałem, bo wiekeryz nie anam; a od lat, cokolwiek, z obiadami poziegnatem się; byle się posilić; wżeky wiotkie od gęby odcjnowatem sobie strawę, aby starsz lub nową kosiarkę porządzać; z razem z potrzeby; później,

mianowicie,

mianowicie gdy w się w poruczeniu Dziejów geograficznych napisać, dla porady; aby w atlasach i kartach czyli mapach mieć pod ręką, pięć justificatow, mych trudów i poruczenia, naostatek, z ulubienią, iadny, i chirovici, jak chcecie. Od lat dwadzieścia, urobił mój zbiór do 3000 poręczanych Voluminów, w których pracowało 200 atlasów, to w Belgii o te promniki (wstawnych nawet trudów) nie obaja. Kłaje mi się, może powiecie, że po bibliotece Łatuskich, nie ma w Polsce drugiej, aby tyle liwyta mapy i atlasów. Bibliot. Univ. Warszawskiego, nie miała tego; ces, tuje z tutejsza, narodowa De l'état, kwana; royale.

Zbiór taki dla zdania mej stawałby się ciężarem, a żal mi się robił, gdy w pomysłach, że zbiór mój po mym agonie, rozsypani i amarnowac' się może, a to w mej niedoli, mój kapitał. - Pewien Moskal, wotat i jwał: co chce, dam ci i na ziemi polskiej ulokuje. A ja mu nato: zwrot' Kupiec - da mi Gaterowski zaproponował, że najdzie fundusz, byle wazkami. Naprowad tedy wystąpił główny Dział geograficzny; rewata, po koleci: z warunkiem, że odstępuje praw, całej bibliotece Wileńskiej, gdy Litwa z Polona niepodległoi' Dnyowa.

W Wilnie, me geograficzne mrozoty kawatem, w Wilnie chie, owot stowici. Stane, ta umowa, w wiekwej części wraca mi się kapitał do wyprawy.

Wyprawitem jwa blisko 500 Voluminów. Teot w nich maty zapas ryuannowych mapy, z rękopiśmiennych wzorów wygotowanych do mych trudów material: wżdatk wiadomy tego w gotowianie, nie liwat mej wstawnej roboty, wynowit do 900 fr., policaytem to fr. 500 - Lwowska, iycia mego, jechli doajje, w r. 1811 wyprawić drugą, waztas geograficzna i jwa pracowało 500 Voluminów liwa, ca... i tak Dalej...

Chas mi proponować gawednic' Szanowny Generale, choi' to pewnie ostatnie me listów stowo. Co raz mi trudniej jwać, dla wickhnietego i restabtegowan, ku; a i mozgownica z trudzona dohiliwie. Tyj Generale jak moicz najdlu, nej zdrowo i wazepno, a przyjmij wyraz owci i iycalivoci braterskiej.

Braxell 30 Listopada 1810.

Lelewel
Subliner

Subliner wdrzewany za dobre słowo. Poruchania wie jego raz rozwjowat
 carokie amncetye; potym chwoostat Mukanowa w sprawie Sewrojów;
 teraz w pocie, wytywiatego czoła i czawski calej, liwy konfiskaty; tylko
 w swym trowie funduozu do drukowania domacai' sie nie moie. Obie,
 cal mu nato keizie Czartoryski: ale to obietnica, bardzo metna krymka. —

Przycieszenia wdrzymys, i pozylam radany adis Pam a
 przyjacielkiem podrowieniom i zyczeniem dobrej zabawy Pa,
 nu na rsi

przyjaciel i szeg

D. 8/7 61.

Sielowski

jakim wielu podobai more; lar z wasci
zsem ocenieniem wazy powyzysimy
si powiaz in latoy do ryftumecenia
zamyst, i zapytai was, czy kowys tajci
z przyjaimejszych okolinosci clem
incedenia ^{by wsi polski} naszej zemie i robienia u-
cznych goszakitan, i da uwiecznistwie
ma tem samem damiej ^{powinno} objawienego
zemiare, nie bylby sie skroni, se: 2,
zrosoli, abys my przedsiwzeli kroke
do udatwienia nam ^{pryby na do was} ~~zstapan~~ do sa-
liji, a jak to jae P.B. domosid, labo

od nas miedline, wcelo z pownego
zrodka nam nadome, ^{ze strony futyru?} ~~ie u sie tyne~~
regda, niemilwem by nie bylo: -
kiedy wci a snym liscie ^{razny liscie} ~~pryradie~~
ii "spoczytku potrzebuje" a nie co
^{duzy} ~~niej~~ oznajmujecie, ii mimo to a raje:
caib umyslowych nie ustajecie - nie woi:
miedie ni pewnie za ete, 2.2, gdy nam
iskradog, ii tem bardziej takiego samego
zpraczyku na naszej zemie ^{potrod} ~~in~~ ^{swol} ~~naszym~~
gromie usynai ~~bycie~~ magli - a chochjo
cie sie nawet rucyli przychylci do

w tej chwili obieramy wasz list. Tymczasem P.
G.D. mimo to, niniejszy list przesyłam, bo może
niecennie wyślecie Wasz porady, jednak

Mój brat

